

Actieplan

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

2018 – 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Inkoop in de organisatie	2
2	Uitgangspunt	3
2.1	Wonen	3
2.2	Afval	3
2.3	Energie & Klimaat	4
2.4	Mobiliteit	4
2.5	Groen & Water	4
2.6	Mens & Zorg	5
2.7	Voorbeeldrol	5
3	Thema's Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	6
3.1	Milieuvriendelijk Inkopen	6
3.2	Circulair Inkopen	7
3.3	Biobased Inkopen	8
3.4	Social Return On Investment	9
3.5	Innovatiegericht Inkopen	10
3.6	Kansen voor MKB	10
4	Doelstellingen & Randvoorwaarden	12
4.1	Doelstellingen	12
4.2	Randvoorwaarden	12
4.3	Inkoopinstrumenten	12
5	Productgroepen voor toepassen MVI	14
	BIJLAGE: CHECKLIST MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN	16

1 Inleiding

De afgelopen decennia is er steeds meer kennis vergaard over de negatieve gevolgen van het menselijk handelen op de natuur en de mens zelf. Uit deze kennis blijkt dat, wanneer we op deze of eenzelfde niet-duurzame wijze doorgaan, onze kleinkinderen zichzelf moeilijk of zelfs niet kunnen voorzien in bepaalde behoeften zoals schone lucht, voldoende drinkwater en droge voeten.

De oorzaak van deze negatieve gevolgen is het menselijk handelen waarbij te weinig rekening wordt gehouden met ecologische (planet) en sociale (people) aspecten van de aarde. De nadruk ligt te vaak en te veel op de winst (profit). Om een toekomstige leefwijze voor de mens te creëren moeten planet, people en profit (de kernpunten van duurzaamheid) gezamenlijk in een betere balans geplaatst worden (duurzame ontwikkeling).

Hoewel duurzaamheid op verschillende plekken in de gemeente Roosendaal al wordt toegepast, is er nog genoeg ruimte voor verbetering. Deze ruimte moet worden benut om de schade, die wordt aangericht door niet-duurzaam handelen, te reduceren en in het beste geval zelfs te eindigen. Dit kan een persoon, organisatie of de overheid echter niet alleen. Iedereen moet hiervoor zijn of haar steentje, ook op lange termijn, bijdragen.

De gemeente Roosendaal wil een duurzame gemeente zijn en een actieve bijdrage leveren aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving door duurzaamheid een integraal onderdeel van de eigen bedrijfsvoering te laten zijn en centraal te stellen bij plannen en projecten. Deze ambitie is verwoord in het 'Aktieplan Roosendaal Futureproof' en in het bestuursakkoord 2018-2022 'Roosendaal Duurzaam, Sterk, Aantrekkelijk' hierop is het actieplan MVI mede gebaseerd. Andere kader voor het actieplan MVI is het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2017'.

1.1 Inkoop in de organisatie

Inkoop is door middel van een gecoördineerde Inkoopfunctie georganiseerd. Ter uitvoering van door de gemeente Roosendaal vastgestelde Inkoopbeleid en Inkoopreglement en onder verantwoordelijkheid van het college, adviseren en ondersteunen de Inkoopadviseurs van Cluster Inkoop bij Inkoopprocedures.

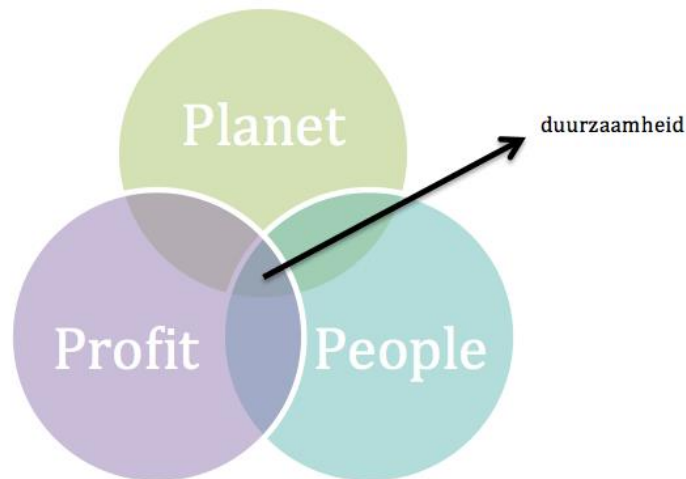
In afstemming met de Inkoopadviseur wordt bepaald welke inkoopprocedure gevolgd dient te worden.

- Europese en Nationale (niet)openbare aanbestedingen worden altijd centraal vanuit de Inkoopadviseurs gecoördineerd.
- Meervoudig onderhandse aanbestedingen worden na afstemming met het Cluster Inkoop centraal door de Inkoopadviseurs of door Opdrachtgever de gecoördineerd.
- Enkelvoudige onderhandse aanbestedingen worden na afstemming met het Cluster Inkoop door de Opdrachtgever gecoördineerd.

2 Uitgangspunt

Het uitgangspunt voor een duurzame gemeente is de Triple P benadering, wat staat voor de drie elementen People (Mensen), Planet (Milieu) en Profit (Resultaat), die we op harmonieuze wijze combineren.

Concreet betekent dit dat een maatschappelijk verantwoorde onderneming in zijn doelstelling naast economische doelstellingen ook oog moet hebben voor de planeet en samenleving, en in het beste geval deze drie pijlers als gelijken behandelt

2.1 Wonen

Een duurzame blik op Wonen betekent in Roosendaal het algehele welzijn van bewoners optimaliseren. Dit bereiken we door te letten op een harmonieuze relatie tussen gebouwen en openbare ruimte. Door evenwicht te creëren tussen gezond groen, schoon water en balans in de sociale samenstelling van de leefomgeving. In dat kader zien we dat er actie nodig is op het gebied van milieu en energie. Het is nodig om zowel van oude als nieuwe woningen het energiebesparingspotentieel te verhogen en de CO₂-uitstoot te verlagen.

2.2 Afval

Een duurzame blik op Afval betekent in Roosendaal dat we afval waarderen als grondstof. Het principe van de circulaire economie dus. Dit bereiken we door ons gemeentelijk afvalbeheer te laten aansluiten op onze duurzaamheidsambities. En wel door de gescheiden inzameling te intensiveren. Een aanpak die zowel goed is voor het milieu, als voor onze portemonnee. Daarnaast zien we dat er actie nodig is om inwoners en bedrijven bewuster te maken van de noodzaak om minder verpakkingsmaterialen te gebruiken. Hetzelfde geldt voor het scheiden van afval. Zowel thuis als op de werkvloer.

2.3 Energie & Klimaat

Een duurzame blik op Energie & Klimaat betekent in Roosendaal dat een schone leefomgeving en voldoende energie naast elkaar bestaan. Dit bereiken we door de uitstoot van broeikasgassen verder te verminderen. Door in te zetten op heilzame energiebronnen als zon, wind en aardwarmte. En door minder afhankelijk te zijn van vervuilende energiebronnen als olie, kolen en gas. In dat kader zien we dat er actie nodig is op het bewegen richting energieneutraliteit. We zien kansen in aansluiting op duurzame, gesubsidieerde Rijksinitiatieven. Onze overtuiging is "de trias energetica". Wat je niet gebruikt, wek je niet op. Wat je opwekt, doe je duurzaam. En wat je gebruikt, gebruik je bewust.

2.4 Mobiliteit

Een duurzame blik op Mobiliteit betekent in Roosendaal schoner, stiller en zuiniger verkeer. Dit bereiken we door goede bereikbaarheid te koppelen aan een prettig en gezond leefklimaat. In dat kader zien we dat er actie nodig is op het gebied van ons gemotoriseerde verkeer. Dat willen we duurzamer organiseren. We zien kansen op het gebied van ons lokale elektrische verkeer. Dat willen we beter faciliteren. Ons credo is "verplaatsen doen we minder, schoner en zuiniger."

2.5 Groen & Water

Een duurzame blik op Groen & Water betekent in Roosendaal het beschermen van onze biodiversiteit. Dit bereiken we met ons provinciale Brabantse Natuurnetwerk. Een beschermd natuurgebied dat aansluit bij een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Groen en water hebben ook een bijzondere betekenis in onze direct leef- en woonomgeving. Het klimaat verandert. De gemiddelde (mondiale) temperatuur stijgt. De zeespiegel stijgt en seizoenen worden verstoord (zachte winters en hete zomers). Bovendien nemen de weersextremen zoals extreme regenval, extremere stormen, grotere periodes van droogte en meer hitte toe. Dit heeft consequenties voor de leefomgeving en de openbare ruimte.

We moeten oplossingen vinden om die extra pieken regenwater in de openbare ruimte op te vangen en de negatieve effecten van hitte te beperken.

Openbare ruimte moeten ingericht zijn voor langere perioden van droogte. Pieken in regenwater kunnen niet alleen in de openbaar ruimte worden opgevangen, ook op particuliere percelen moet meer regenwater worden vastgehouden en de kans krijgen om in de bodem te zakken. Zo beperken we de gevolgen van piekbuien en ontlasten we de riolering en waterzuivering.

Om de stad voor de bewoners, bezoekers en ondernemers van nu en voor toekomstige generaties leefbaar, veilig en aantrekkelijk te houden, is het essentieel om nu al in te spelen op deze veranderingen. Een veranderend klimaat vereist klimaatadaptie dat wil zeggen het nemen van maatregelen om de nadelige gevolgen van klimaatverandering effectief te bestrijden.

2.6 Mens & Zorg

Een duurzame blik op Mens & Zorg betekent in Roosendaal zelfverzekerd door zelfstandigheid en de mens voorop. Dit bereiken we door onze inwoners en onze buurten in hun eigen kracht te zetten. Door in te zetten op onderwijs voor geestelijke zelfredzaamheid. Door sport te stimuleren voor lichamelijke gezondheid. Door het samenkomen in de wijk te faciliteren in de strijd tegen eenzaamheid en onveiligheid. Door kansen te pakken om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. En door de zorg zowel efficiënt als menswaardig te organiseren. Ons credo is "mens en zorg, dat doen we vraaggericht, regelarm en op wijkniveau". We zien dat er actie nodig is om de sinds 2015 vergrote zorgtaak van gemeentes op te pakken. Samen met de zorgpartners en onze zeer gewaardeerde mantelzorgers en vrijwilligers gaan we die uitdaging graag aan.

2.7 Voorbeeldrol

De gemeente Roosendaal wil haar voorbeeldrol versterken en zet zich in om de eigen gebouwen en die van instellingen en verenigingen, het eigen wagenpark, de catering en het vervoer van medewerkers maximaal duurzaam te realiseren.

3 Thema's Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

De gemeente Roosendaal wil zo maatschappelijk verantwoord inkopen als mogelijk. Bij inkoop worden de volgende maatschappelijk thema's meegenomen:

1. Milieuvriendelijk inkopen
2. Circulair inkopen
3. Biobased inkopen
4. Social Return On Investment
5. Innovatiegericht inkopen
6. Kansen voor MKB

3.1 Milieuvriendelijk Inkopen

Milieuvriendelijk inkopen kan omschreven worden als 'het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat aan deze milieuaspecten en sociale aspecten voldoet'.

De gemeente Roosendaal hanteert als doelstelling dat er, waar mogelijk, milieuvriendelijk wordt ingekocht. Hiermee wordt bedoeld dat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap wordt toegepast. Milieuvriendelijk inkopen is namelijk een vorm van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap waarbij mens, milieu en financiën in balans zijn. Bij de mens gaat het om sociaal-ethische zaken zoals het respecteren van mensenrechten en/of tegengaan van kinderarbeid, fraude en discriminatie. Bij milieu betreft het de beperking van belasting van milieu en natuur. Qua financiën kan men denken aan het geven van een financiële prikkel om met innovatieve ideeën te komen, denkend aan (lokale) werkgelegenheid en investeringen in (lokale) infrastructuur.

Om hieraan te voldoen wordt conform het 'Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2017' per in te kopen product, dienst of werk stilgestaan bij de mogelijkheden om duurzaamheidscriteria toe te passen. De gemeente Roosendaal koopt duurzamer in door bij elke aanbesteding, indien mogelijk, minimaal de duurzaamheidscriteria van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) toe te passen. Maar er kunnen door de gemeente Roosendaal zelf innovatieve duurzaamheidscriteria toegepast worden die RVO.nl (nog) niet voorschrijft. De duurzaamheidscriteria die RVO.nl voor verschillende productgroepen heeft vastgesteld, worden als leidraad gebruikt. Naast het hanteren van criteria werken we bij het formuleren van opdrachten en aanbestedingseisen in de geest van "Roosendaal Duurzaam, Sterk, Aantrekkelijk.

Bij Inkopen neemt de gemeente Roosendaal milieuaspecten in acht.

Dit komt o.a. tot uitdrukking door het volgende:

- Bij de product- en marktanalyse inventariseert de gemeente Roosendaal per opdracht, welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden.
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden duurzaamheidscriteria opgenomen.
- De gemeente Roosendaal kan kiezen om digitaal in te kopen (E-procurement, gebruik van e-mail etc.).
- De gemeente Roosendaal zal de aangeboden duurzame oplossingen monitoren. Op deze wijze kan zij een duurzame oplossing inbedden in de eigen organisatie van de gemeente Roosendaal en haar werkwijze.

Met betrekking tot een aantal 'productgroepen' zijn door rvo.nl zogenaamde 'duurzaamheidscriteria' opgesteld. Het CROW (nationaal kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte) heeft bijvoorbeeld de duurzaamheidscriteria die betrekking hebben op de GWW-sector geschikt gemaakt voor toepassing in RAW-bestekken door middel van het opstellen van de 'RAW-Catalogus Bepalingen – Duurzaam inkopen'.

3.2 Circulair Inkopen

De circulaire economie is een economisch systeem dat draait om efficiënt en effectief omgaan met grondstoffen. Herbruikbaarheid van producten en materialen staat daarin centraal, in tegenstelling tot het huidige lineaire systeem, waarin producten aan het einde van hun levensduur als afval worden beschouwd en worden vernietigd.

De circulaire economie is een belangrijke (internationale) beleidsprioriteit omdat het winnen van hoogwaardige grondstoffen steeds moeilijker wordt. Daarnaast heeft een circulaire economie verscheidene financiële en milieuvoordelen. Met een jaarlijks inkoopvolume van 73,3 miljard euro heeft de Nederlandse overheid een sterke troef in handen om de circulaire economie aan te moedigen.

Grondstoffen die hergebruikt kunnen worden zijn:

- PMD-afval (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons);
- Gft-afval (groente-, fruit- en tuinafval);
- Oud papier en karton;
- Bouw/verbouwmaterialen

Op dit moment verdwijnt er in de gemeente Roosendaal per jaar gemiddeld per inwoner nog 145 kilogram afval via de grijze container in de verbrandingsoven. Dit terwijl maar liefst 90% van dit restafval kan worden hergebruikt als grondstof voor nieuwe producten. Om deze reden gaat de gemeente Roosendaal in 2018 omgekeerd afval inzamelen.

Succesvol is de gemeente Roosendaal bij het behalen van de volgende resultaten:

- In 2021 produceren we slechts 100 kilogram restafval per inwoner per jaar.
- In 2021 participeert het Roosendaals bedrijfsleven in het behalen van onze doelstellingen

3.3 Biobased Inkopen

De biobased economy neemt een belangrijke plaats in, in de circulaire economie en is een omvangrijke en gezamenlijke opdracht voor overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Het gaat over de overgang van een economie die draait op fossiele grondstoffen naar een economie die draait op biomassa als grondstof; van 'fossil based' naar 'biobased'.

Voor steeds meer productgroepen zijn biobased varianten verkrijgbaar. Naast energiedragers (biobrandstoffen en gas) zijn dat onder andere de volgende productgroepen en producten:

- Kantoorgebouwen: bouwmaterialen zoals isolatiematerialen, plaatmaterialen, verf, gevelpanelen, tijdelijke bouwvoorzieningen (als buizen en leidingen);
- Catering: wegwerpbekers, verpakkingsmaterialen, bestek, biologische en/of diervriendelijke producten;
- Conserveringswerken: coatings en verf;
- Groenvoorzieningen: geotextiel, afscherming (rietmatten), binders, plantenbakjes, boomverankering, bestemming groenrestproducten van onderhoud;
- Waterbouwkundige constructies: geotextiel, erosiematten;
- Schoonmaak: schoonmaakmiddelen.

De gemeente Roosendaal stimuleert de overgang naar een biobased economy en past dit uitgangspunt toe bij producten, diensten en werken/werkzaamheden.

3.4 Social Return On Investment

Hierbij spelen onderwerpen als arbeidsreïntegratie, arbeidsomstandigheden en Social return. De gemeente Roosendaal heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving. Zij stimuleert daarom de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Social return on investment (SROI) staat voor het gebruikmaken van de rol van opdrachtgever/ subsidiegever door de gemeente Roosendaal om sociale doelstellingen te verwezenlijken, zoals het creëren van werkplekken voor (laagopgeleide) werklozen en leerlingen.

De gemeente Roosendaal spant zich in voor het bieden van werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kunnen we direct beïnvloeden door in onze Inkoop en aanbesteding sociale voorwaarden op te nemen richting de te contracteren Ondernemer. De Ondernemer kan tot een passende invulling door bijvoorbeeld het aanbieden van (leerwerk)stages en/of het in dienst nemen van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en/of jongeren.

Uitgangspunt is dat SROI wordt toegepast in alle aanbestedingstrajecten. De Ondernemer conformeert zich door in te schrijven op een aanbesteding, aan het realiseren van bepaalde resultaten op basis van sociale bestek voorwaarden. SROI maakt daarmee onderdeel uit van de contractvoorwaarden. Ondernemers zetten in beginsel 5% van de (daadwerkelijke) omvang van de opdracht in voor SROI. In situaties waarbij aantoonbaar is dat toepassing van SROI niet passend is dan wel het gestelde percentage disproportioneel is, kan ervoor gekozen worden het genoemde percentage van 5% naar beneden bij te stellen, buiten de opdracht te houden, of op een andere wijze in te vullen.

Er zijn legio mogelijkheden om invulling te geven aan SROI. Naast het sociale maatschappelijke rendement wordt ook aandacht geschonken aan het economisch rendement, door voldoende rekening te houden met de bedrijfsvoering van de Ondernemers. De gemeente Roosendaal past SROI, waar mogelijk, dan ook in de meest brede zin toe en binnen de keten van samenwerking bij de Ondernemer. Voor Ondernemers dient SROI een uitvoerbaar en wenselijk middel te zijn zodat Ondernemers zelf maatschappelijk verantwoord gaan ondernemen. Een keurmerk dat toegepast kan worden in aanbestedingen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen is de PSO ladder.

Daarnaast worden Werken, Leveringen en/of Diensten geweerd die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen.

3.5 Innovatiegericht Inkopen

Innovatiegericht inkopen van publieke diensten, werken en goederen is een aanpak voor het verbeteren van de effectiviteit en de efficiëntie van publieke diensten. Ook kan door innovatiegericht in te kopen een oplossing gevonden worden voor maatschappelijke uitdagingen en veranderende behoeften.

Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat de gemeente Roosendaal ruimte aan de ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing, maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand 'product'. Innovatiegericht inkopen kan bestaan uit het toepassen van innovatieve contractvormen, gunningscriteria en/of innovatieve inkoopprocedures zoals innovatiepartnerschap. Ook kan innovatieve inkoop zich richten op het afnemen van "diensten" in plaats van "producten". De leverancier blijft dan eigenaar van de materialen, zodat hij er baat bij heeft dat deze zo lang mogelijk meegaan en hij na afloop van de overeenkomst verantwoordelijk is voor een verantwoorde afvoer en/of hergebruik. Bij de bouw of renovatie van gebouwen kunnen voorwaarden worden gesteld aan het gebruikte materiaal, bijvoorbeeld door in te zetten op isolatiematerialen met een lage CO₂-voetafdruk

De gemeente Roosendaal moedigt, daar waar mogelijk en gewenst, innovatiegericht inkopen aan. Dit kan zij op de volgende manieren uitvragen:

- Expertise/kennis van marktpartijen optimaal te benutten;
- Ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor nieuwe of bestaande uitdagingen;
- Stimuleren gebruik van CO₂-arme materialen bij bouw, onderhoud en renovatie.

3.6 Kansen voor MKB

Het verbeteren van de kansen en de toegang voor het MKB is één van de doelstellingen van de Aanbestedingswet 2012. Maar liefst 99% van alle bedrijven in Nederland valt onder de noemer MKB. In de praktijk blijkt dat deze bedrijven naar verhouding minder opdrachten uitvoeren voor de overheid dan je op basis van hun aantal zou verwachten.

In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse Offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale Ondernemers. Discriminatie moet daarbij worden voorkomen en de gemeente Roosendaal moet niet onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen laten liggen. Lokaal inkopen kan bijdragen aan de doelmatigheid van de Inkoop.

Naar aanleiding hiervan maakt de gemeente Roosendaal gebruik van zogenaamde groslijsten. Een groslijst is een bestand van plaatselijke- en regionale Ondernemers welke gebruikt wordt voor uitvoering van enkelvoudige- en meervoudige onderhandse werkzaamheden en zijn van toepassing op de categorieën:

1. GWW en Civieltechnische werkzaamheden.
2. Cultuurtechnische werkzaamheden.
3. Bouwkundige (sloop) werkzaamheden.

De gemeente Roosendaal heeft als uitgangspunt dat alle ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. De gemeente Roosendaal houdt echter bij haar inkoop de mogelijkheden voor het lokale midden- en kleinbedrijf in het oog. Dit kan de gemeente Roosendaal doen door gebruik te maken van het volgende:

- Percelen in aanbestedingen;
- Het toestaan van het aangaan van combinaties en onder aanneming;
- Het verminderen van de administratieve lasten;
- Het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

4 Doelstellingen & Randvoorwaarden

De komende jaren willen we MVI meer vorm gaan geven. Naast hetgeen we nu al uitvoeren, willen we in de toekomst meer aandacht geven aan het stimuleren van de biobased en circulaire economie. We beseffen dat dit een groeiproces is voor ons als organisatie en voor de markt.

4.1 Doelstellingen

De komende jaren hanteren we op het gebied van MVI de volgende doelstellingen:

- Daar waar technisch mogelijk en financieel gezien haalbaar hanteren we de duurzaamheidscriteria van Pianoo of CROW.
- We nemen een social return verplichting op conform het aanbestedingsbeleid van de gemeente Roosendaal.
- We nemen biobased als minimumeis of gunningscriteria op bij aanbestedingen als dit markttechnisch haalbaar en financieel gezien redelijk is.
- Daar waar markttechnisch mogelijk en financieel gezien haalbaar nemen we de mate van circulariteit van producten en diensten in de gunningscriteria mee of als minimumeis.

4.2 Randvoorwaarden

We vinden duurzaam inkopen belangrijk, maar niet ten koste van alles. Het is van belang hier een goede afweging op te maken. Daarom hebben we een aantal randvoorwaarden opgesteld:

- **MVI is een middel en geen doel op zich.**
Het toepassen van duurzaamheidscriteria moet bijdragen aan een duurzaam product of dienst die voor ons meerwaarde biedt.
- **Alleen MVI toepassen daar waar technisch mogelijk en financieel haalbaar.**
Soms is de markt nog niet zo ver dat er mogelijkheden zijn of zijn duurzame alternatieven zo duur ten opzichte van de gebruikelijke methodiek, dat in dat geval toch voor het 'traditionele' product gekozen wordt.
- **Commitment bestuur en organisatie.**
Het inkoopmodel van de gemeente Roosendaal maakt het noodzakelijk dat budgethouders en inkoopadviseurs deze voorwaarden toepassen bij hun aanbestedingen. Zonder hun medewerking kan de visie zoals benoemd in dit actieplan niet behaald worden. Commitment bij bestuur en organisatie is dus noodzakelijk.

4.3 Inkoopinstrumenten

Duurzaamheid kan via inkoop gestimuleerd worden. Hieronder worden diverse inkoopinstrumenten benoemd die handvatten geven aan onze budgethouders en inkoopadviseurs om duurzaamheid te verwerken in de aanbesteding.

- Meer gebruik te maken van de dialoog met de markt. Deze dialoog kan al ver voor de aanbesteding plaatsvinden. Door het gesprek met de markt aan te gaan wordt kennis opgedaan over deze markt en komt de inkoper te weten welke duurzame oplossingen beschikbaar zijn. De dialoog kan ook plaatsvinden gedurende de aanbesteding via bijvoorbeeld de concurrentiegerichte dialoog (gezamenlijk de vraag bepalen) of de meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure. Met de recente wijziging van de Aanbestedingswet zijn de mogelijkheden voor de marktdialoog uitgebreid.
- Meer gebruik te maken van gunningcriteria of selectiecriteria. Hierdoor kunnen bedrijven die zich onderscheiden op duurzame maatschappelijke prestaties een aanmerkelijk gunningvoordeel krijgen.
- Vaker uit te gaan van de levensduurkosten van een product of dienst in plaats van alleen de aanschafprijs. Door eerst inzicht te verkrijgen in potentiële besparingen en vervolgens daar op te sturen verbeteren overheden hun duurzaamheid en financiën.
- Vaker te kiezen voor een functionele uitvraag. Hierbij worden functie en / of het doel omschreven in plaats van een uitgebreide technische omschrijving van het te leveren product, dienst of werk.
- De wijze van toetsing van geleverde diensten, goederen en werken op het nakomen van duurzaamheidsbeloftes uit offertes in contractmanagement op te nemen en certificaten ter verificatie opvragen.

5 Productgroepen voor toepassen MVI

Op de website van PIANOo (het expertisecentrum aanbesteden) is een inventarisatie gemaakt van clusters waarin productgroep specifieke informatie beschikbaar is gesteld. Deze informatie kan gebruikt worden bij het opstellen van criteria op het gebied van MVI. (<https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen>)

1. Automatisering en telecommunicatie:

Alle communicatiemiddelen die werknemers nodig hebben om hun taken te kunnen volbrengen, van computers tot telefoons en van scanapparaten tot printers. Productgroep specifieke over:

- Audiovisuele apparatuur
- ICT-hardware en mobiele apparaten
- Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten
- Reproductieapparatuur
- Tonercartridges

2. Energie:

De energievoorziening, zowel elektriciteit als gas. Productgroep specifieke over:

- Elektriciteit (bijvoorbeeld openbare verlichting LED)
- Gas

3. Grond, Weg en Waterbouw (GWW):

Alle activiteiten (aanleg, reconstructie en onderhoud) binnen de waterbouw, wegenbouw, installatietechniek, en werkzaamheden in de openbare.

De grond, weg en waterbouw kenmerkt zich door grote, complexe projecten met een grote impact op de leefomgeving en het milieu. Er zijn in de regel veel partijen bij betrokken en verschillende belanghebbenden. In de aanpak duurzaam GWW wordt per project gefocust op die zaken waar de meeste duurzaamheidsimpact kan worden behaald, waarbij de hele levensduur van de infrastructuur of het object, inclusief de gebruiksfase, wordt meegewogen. De focus en impact worden bepaald aan de hand van het Ambitiweb. Zo kan de nadruk liggen op energiebesparing, leefbaarheid of het beperken van grondstoffen- en materiaalgebruik. Productgroep specifieke over:

- Civiele constructies
- Conserveringswerken
- Gemalen
- Gladheidsbestrijding
- Groenvoorzieningen
- Grondwerken, bouwrijp maken terrein en sanering/bodemreiniging
- Kabels en leidingen
- Mobiele werktuigen uitbesteding
- Openbare verlichting
- Reiniging openbare ruimte
- Riolering
- Straatmeubilair
- Vaartuigen
- Verkeersregelinstallaties
- Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling
- Wegen
- Zware voertuigen

4. Kantoorfaciliteiten en diensten:

Bedrijfskleding, bloemen, schoonmaak, catering en vergader- en verblijffaciliteiten, drukwerk, papier en kantoorartikelen en -meubilair.

Productgroep specifieke over:

- Automaten
- Bedrijfskleding
- Bloemen
- Catering
- Drukwerk
- Externe vergader- en verblijffaciliteiten
- Kantoorartikelen
- Kantoormeubilair
- Papier
- Reiniging bedrijfskleding
- Schoonmaak

5. Gebouwen:

Onder meer het aankopen, huren, beheren, onderhouden, renoveren, transformeren en slopen van kantoorgebouwen en de inrichting van kantoorgebouwen. Productgroep specifieke over:

- Grootkeukenapparatuur
- Kantoorgebouwen beheer en onderhoud
- Kantoorgebouwen huur en aankoop
- Kantoorgebouwen nieuwbouw
- Kantoorgebouwen renovatie
- (Kantoor)gebouwen sloop
- Kantoorstoffering

6. Transport / Vervoer:

Vervoersmiddelen en vervoersdiensten die overheden inkopen, zoals dienstauto's, transportdiensten en contractvervoer (leerlingenvervoer en gym-/zwemvervoer).

Productgroep specifieke over:

- Buitenlandse dienstreizen
- Dienstauto's
- Contractvervoer
- Transportdiensten

BIJLAGE: CHECKLIST MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN

